

Stankovské zvesti

Obecné noviny pre Stankovany a Rojkov www.stankovany.sk/zvesti

» V tombole boli opäť ceny, o ktoré sa oplátilo hrať

» Ani tento rok nechýbala živá hudba

» Ján Karas dohliadal aj na spravodivý priebeh žrebovania

» Tanečné kolo začal starosta Rudolf Baleja s manželkou Valériou

Výťažok z plesu zostane v jeho dejisku

Obecné plesy vždy patrili k neodmysliteľnému koloritu obce a boli jednou z najvýznamnejších spoločenských

udalostí roka. Uplynulý rok sa tradícia vrátila aj do Stankovian, prvý ročník obecného plesu sa stretol s naozaj

veľkým úspechom. Máme za sebou už druhý ročník, účasť a ohlasy dokazujú, že úspech nebol len prvotný ošiaľ a nad-

šenie z nových vecí. Spoločenské podujatie si našlo cestu do života Stankovian.

Na druhom obecnom plese, ktorý sa konal 15. februára v priestoroch slávnostne vyzdobeného Kultúrneho a agroturistického centra obce Stankovany sa zišlo cez 90 hostí. Ples zahájil slávnostným príhovorom starosta obce Rudolf Baleja, ktorý privítal všetkých prítomných a pripitkom na zdravie im zaželel príjemnú náladu a dobrú zábavu.

Úvod plesového večera patrilo krásnemu vystúpeniu orientálnych tanečníčok z Ružomberka a scénke, ktorú pripravili členovia miestneho spolku Matice slovenskej.

Ples mal vynikajúcu úroveň a trval až do skorého rána.

S radosťou môžeme konštatovať, že máme za sebou ďalší úspešný ples, čo ocenili samotní účastníci z radov nielen domácich, ale hlavne naši rodáci a hostia z Liptova a Oravy.

Hostia pri odchode poďakovali za peknú atmosféru, slávnostne a krásne vyzdobené prostredie, vynikajúcu stravu s rýchlou a milou obsluhou, vkusným kultúrnym programom a prejavili veľký záujem zúčastniť sa na ďalšom obecnom plese v roku 2015.

V cene jednej vstupenky v hodnote 20 eur bola vynikajúca večera, polnočná kapustnica, káva, víno a chutné syrové výrobky.

O dobrú zábavu počas krásneho večera sa starali skupina OLD BAND so speváčkou Katkou Schoberovou a harmonikári Zdeno Buliak a Jozef Pečko. O bezpečnosť hostí sa starali dvaja dobrovoľní hosiči a dve šenkárky sa postarali o pitný režim hostí a predaj tombolových lístkov.

Vďaka štedrým sponzorom bolo žrebovaných viac ako 60 cien v tombole. Najhodnot-

nejšou z nich bola automatická práčka, potom sušička ovocia, fúrik, kuka nádoba, vysávač, hriankovač, hliníkové rebríky, rýchlovarná kanvica, darčekové koše, kozmetika, kvalitné sekerky, montérková súprava, výživové doplnky a mnoho iných hodnotných a hlavne praktických cien, ktoré potešili každého výhercu.

Výťažok z plesu v sume 575 eurbude použitý na zakúpenie ďalšieho vybavenia kultúrneho domu, v ktorom sa ples konal.

Organizátorom plesu - pánom Jánovi Karasovi a Rudolfovi Balejovi, všetkým pracovníkom Obecného úradu a aktívnym pracovníkom patrí vďaka za prípravu, organizáciu a priebeh tohto skvelého podujatia. Veľké poďakovanie patrí všetkým sponzorom, ktorí zaslali tombolové ceny, ale aj tým, ktorí boli hosťami na plese a

zároveň venovali ceny do tomboly osobne. Pre organizátorov plesu to bolo milé prekvapenie. Organizovanie takýchto úspešných podujatí robí dobré meno našej obci, o čom svedčí aj to, že v lete tohto roku sa bude v priestoroch kultúrneho domu konať v poradí už druhá svadba.

Vedenie našej obce sa bude snažiť vytvárať aj naďalej čo najlepšie podmienky pre hostí a užívateľov priestorov v tejto najnovšej obecnej stavbe.

Pred konaním plesu bolo pre potreby podujatia, ktoré sa budú konať v týchto priestoroch zakúpených 30 nových jedálenských stolov, taniere, príbory a poháre a namontované pracovné stoly, vrátane dvojdrezu na umývanie riadu. Tieto práce realizoval nezištný Ján Karas.

text a foto: SZ

EDITORIAL

Tradičný úvodník som sa rozhodla napísať trochu osobnejšie, vychádzajúc z vlastných skúseností. K myšlienke ma priviedli postrehy našej volebnej komisie z prezidentských volieb. V Stankovanoch volila početná skupina turistov z Bratislavy a okolia, ktorí sa v ten deň vybrali na túru na Šíp. Článok o nich sa objavil aj v regionálnych novinách. Reakcie na seba nenechali dlho čakať, ozval sa čitateľ, ktorý napísal, že netušil, že na Šípe je tak krásne, že sa naň oplatí cestovať až z Bratislavy.

Nuž, áno. Oplatí sa. Veď reportáže z výstupov, alebo zo Šípskej Fatry sa objavujú v nejednom slovenskom a českom časopise. S veľkou radosťou a hrdosťou som ich čítala napríklad hneď v niekoľkých vydaniach Krás Slovenska. S ešte väčšou radosťou sledujem nadšenie a neskrývaný obdiv na tvárach priateľov, ktorých zavolám do Stankovian a spoločne vystúpime na Šíp.

Napadá mi preto otázka, či vieme tento poklad, ktorý nám v dobrom závidia, dostatočne oceniť? Vieme z neho ťažiť? Čo robíme preto, aby sa u nás turisti cítili dobre? Sledujem, že Stankovany sú krôčik po krôčiku čistejšie a upravenejšie. Oko to teší.

S radosťou vidím, že národná prírodná rezervácia Močiar sa vďaka spolupráci obce a Národného parku Malá Fatra konečne mení tak, aby jej status vysoko chráneného územia svedčal a slúžil na obdiv a vzdelávanie. Vítam aj snahu obce, ktorá vypracovala projekt a uchádzala sa o peniaze na zveľadenie územia z grantových fondov. Veď turisti, ktorých chodí do Stankovian hojne, toho môžu cestou na Šíp a počas návratu dole, vidieť u nás naozaj veľa. Snažme sa aj samy, aby videli hlavne veľa pekného a takého, čo inde na Slovensku niet. Nie je to nespítnateľná úloha.

Lubica Kubišová
šéfredaktorka

Milí naši čitatelia, obyvatelia obce, rodáci, ktorí Stankovany stále nosia v srdci, hoci bývajú ďaleko, blíži sa čas Veľkej noci, sviatkov, kedy sa opäť stretávajú rodiny vo vzácných chvíľach. Úprimne vám prajeme, aby ste tento čas prežili v láske, spokojnosti a pokoji.

**Redakcia Stankovských zvestí
a Obecný úrad**

Obsah

čo nájdete v Stankovských zvestiach

Obecné zastupiteľstvo 3
Krátke správy 3, 5

Obec je čistejšia 4
Komplikácie s diaľnicou 4

Vandalizmus 5

Spoločenská kronika 5
Obecné cesty 6

Obnovená tradícia 6

Voľby 7

Merače rýchlosti 7

Obecné lesy 8

Poľovníci 8

Zo školských lavíc 9
Úvaha 10

Stankovská bursa 11
Divadlo Bajaja 12

V akom stave máme cesty s. 6

Prezidentské voľby s. 7

Výsledky z meraní rýchlosti s. 7

Redakcia

Stankovské zvesti

Stankovské zvesti
Obecné noviny pre Stankovany
a Rojkov

www.stankovany.sk/zvesti
štvrtročník - šírený bezplatne
Číslo 2, ročník VII. apríl 2014
náklad: 380 ks

EV 3939/09
ISSN 1339-1984

Vydavateľ:
Obecný úrad Stankovany
Stankovany 133, 034 92,
IČO: 00 315 761

šéfredaktorka:

Mgr. Lubica Kubišová,
zástupkyňa šéfredaktorky:
Ing. Mária Straková

redakcia: *Vendelín Čieško,*
Mgr. Pavol Škuta,
JUDr. Vladimír Urban

grafická úprava a sadzba
textu: *Mgr. Lubica Kubišová,*
spolupracovali: *Katarína Králiková*
tlačiareň: *Vrábel, Dolný Kubín*

kontakt na redakciu:
stankovskezvesti@centrum.sk

Texty neprešli jazykovou úpravou. Redakcia si vyhradzuje právo na apretáciu rukopisov a ich neuverejnenie.

UZÁVIERKA BUDÚCEHO ČÍSLA: 30.7. 2014

Prosíme autorov textov, aby tento termín dodržali

Oznámenie o štruktúre vlastníckych vzťahov vydavateľa k 31. 12. 2013 uverejnené v súlade s § 6 ods. 3 zákona č. 167/2008 o periodickej tlači a agentúrnem spravodajstve.

Obec Stankovany mala k uvedenému dátumu 0 % podiel na základnom imaní a hlasovacích právach vysielateľa rozhlasovej programovej služby a televíznej programovej služby.

Obecné zastupiteľstvo v Stankovanoch

**Vyberáme z prvého
riadneho zasadnutia
obecného zastupiteľstva,
ktoré sa konalo
11. marca 2014**

Rokovanie obecného zastupiteľstva (OZ) otvoril a viedol starosta obce. Obecné zastupiteľstvo sa zišlo v počte 7 poslancov z celkového počtu 9 poslancov.

Správu o plnení uznesení OZ predniesla hlavná kontrolórka (HK) obce Ing. M. Straková.

V ďalšom boli prejednané správy o činnosti HK a jednotlivých komisií pri OZ za II. polrok 2013 ako aj správy o vykonaných kontrolách.

Správu o hospodárení spoločnosti Obecné lesy s.r.o. Stankovany za rok 2013 predniesli konateľ spoločnosti L.Lovás a lesný odborný hospodár Ing. P. Chyla. Súčasne bol prerokovaný plán hospodárenia na rok 2014.

BOD RÔZNE

Obecné zastupiteľstvo schválilo:

- uzatvorenie zmlúv o nájme nebytových priestorov na rok 2014 medzi obcou Stankovany a spolkami:

- JDS, ZO Stankovany, zastúpená predsedníčkou Martou Fúrovou (KACR).

- Fitnes centrum, zastúpené Mikulášom Fúrom (KACR).

- Fitnes centrum, zastúpené Tomášom Kapustom (KACR).

- Materské centrum, zastúpené Ing. Slávkou Belkovou (KACR).

- EXCLUDO, s.r.o., zastúpené štatutárom Ing. Rastislavom Málikom (KACR).

- Stolnotenisový klub, zastúpený Tiborom Lackom (KACR).

- Spolok cvičeníek, zastúpený Annou Demikátovou (OcÚ).

- Anton Tomáš, cvičenie a skúšanie kapely (OcÚ).

- Nájomnú zmluvu na užívanie obecných pozemkov medzi obcou Stankovany a PD Žaškov.

- Žiadosť o sponzorský príspevok pre: Fotoklub pri Liptovskom múzeu Ružomberok pri príležitosti 90. výročia - vydanie publikácie „Liptov objektívom“

- žiadosť primátora mesta Ružomberok o finančnú podporu na krytie nákladov spojených s oslavami 150. výročia narodenia Andreja Hlinku v Ružomberku

- Žiadosť o poskytnutie finančných prostriedkov pre DHZ Stankovany na nákup hasičského vybavenia.

- OZ zobralo na vedomie žiadosti o odkúpenie obecného pozemku - Denisa Kajdu, Bohuslava Belku a Kvetoslava Belku a žiadosť Juraja Matejka vo veci kompenzácie nájomu v nebytových priestoroch objektu bývalej školy v Stankovanoch - Rojkove, č. 459 na realizované stavebné úpravy a odporučilo starostovi obce, aby spolu s komisiou výstavby a územného plánovania pri OZ v Stankovanoch a predsedom Finančnej komisie a správou obecného majetku vykonať obhliadku predmetných nehnuteľností a o výsledku informovať OZ na jeho najbližšom zasadnutí.

- Starosta obce informoval prítomných o prebiehajúcom súdnom konaní medzi obcou Stankovany a LESMI SR vo veci o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam - lesné pozemky.

Ďalej informoval o priebehu aktívnych prác na území obce Stankovany v roku 2014, na ktoré je zaradených 9 pracovníkov.

Poslancov oboznámil s podrobnosťami o podanej žiadosti na poskytnutie grantu „Nestlé pre vodu v krajine 2014“ na projekt „Úprava minerálneho prameňa - Medokýš“.

Informoval o pripravovanej výstavbe autobusovej zastávky aj o priebehu 2. obecného plesu, ktorý sa konal vo februári.

Starosta obce podal Správu o činnosti a prevádzkovaní Kultúrneho a agroturistickeho centra regiónu Stankovany (KACR) za rok 2013 a predložil návrh Prevádzkového poriadku.

Poslancov starosta ďalej informoval o aktuálnom stave a príprave prác na možnosť výstavby ďalšej vetvy kanalizácie v našej obci.

Starosta obce upozornil prítomných o priestupkoch a trestných činoch spáchaných na území obce. V tejto súvislosti informoval aj o oprave násilne poškodeného merača rýchlosti a s financovaním nákladov z rozpočtu obce v predpokladanej výške 450 eur.

DISKUSIA

- JUDr. V. Urban informoval, že ukončil prípravy na reedícii knihy „V stopách dávno odvíateho času“, ktorej nové vydanie bude upravené a doplnené.

- Denis Kajda požiadal o vyplnenie dvoch starých hrušiek v miestnej časti Laz.

- Starosta obce umožnil diskutovať zvlášť ku každému bodu programu. V diskusii okrem poslancov vystúpili Ján Karas, predseda PS Urbár a Ing. Peter Straka.

Celá zápisnica a prijaté uznesenia sú k nahliadnutiu na OcÚ.

zostavila: MS

KRÁTKE SPRÁVY

» Zbierame plastové fľašky

Vedenie ZŠ s MŠ Stankovany oznamuje, že v termíne od 1. februára 2014 realizuje v rámci projektu EKOHRA zber plastových, nestlačených fliaš. Projekt je podporený Ministerstvom školstva SR a spoločnosťou LIDL. Sedem škôl, ktoré nazbierajú najvyšší počet plastových fliaš, získajú financie na vybudovanie školského športového ihriska. Fľaše môžete odovzdať v škole alebo priamo v Lidl a potvrdenie o odovzdaní fliaš vedeniu školy.

» Odvoz odpadu

Technické služby Ružomberok oznamujú občanom, že počas letného obdobia 2014 sa tuhý komunálny odpad vyváža každý nepárny týždeň v piatok.

Začiatok vývozu je cca o 6:00 hod., preto žiadame občanov, aby si smetné nádoby vždy včas vyložili pred svoje domy! Najbližší vývoz:

- tuhý komunálny odpad : 11.04.2014

- triedený odpad : v utorok 15.04.2014, 20.05.2014, 17.06.2014, 15.07.2014, 19.08.2014, 16.09.2014, 14.10.2014, 18.11.2014, 16.12.2014

» Obec ušetrila

Teplá zima bola zhovievavá k našim peňaženkám. Obec preto ušetrila peniaze na zimnú údržbu ciest aj vykurovanie verejných obecných budov.

» Čistejšie potoky

Pracovníci Povodia Váhu Ružomberok nám koncom marca bezplatne vyčistili časť potoka za kostolom a upravili breh Váhu nad ihriskom.

Obec opekníeva aj vďaka aktivačným pracovníkom

Výraznou pomocou pri zabezpečení bežného chodu obce sú šikovné ruky aktivačných pracovníkov. Aj vďaka pomoci zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny mohla obec urobiť veľký kus práce.

Činnosť aktivačných pracovníkov v obci hodnotí starosta Rudolf Baleja kladne. „Cítim aj podporu verejnosti, čo bolo deklarované aj na poslednom verejnom zasadnutí obecného zastupiteľstva, ktorého sa zúčastnili aj niektorí spoluobčania,“ povedal starosta.

Obci sa poradilo zamestnať navyše troch ľudí na obdobie pol roka na plný úväzok vďaka dotácii z úradu. „Pre obec je to

veľmi prospešné a výhodné,“ konštatoval.

Popri nich pracuje zatiaľ jedenásť aktivačných pracovníkov osemdesiat hodín týždenne na dobu 6 mesiacov a to od 1. februára do 31. júla 2014.

„Vďaka tomu môžeme v zmysle podpísanej zmluvy za-

kúpiť pracovné náradie a náčinie pre potreby obce. Zatiaľ sa nám podarilo zakúpiť ďalší kvalitný krovinorez, motorovú pílu, dvojkoľosovú káru a fúrik v hodnote viac ako tisíc sto eur, čo predstavuje pre našu obec veľkú pomoc,“ priblížil.

Obec uzatvorila zmluvu s úradom práce aj na zamestnanie ďalších aktivačných pracovníkov na 12 hodín týždenne a to od 1. júla do 31. decembra 2014.

To znamená, že obec ponúkla aktivačné práce všetkým nezamestnaným občanom, ktorí sú evidovaní dlhodobo na úrade práce a spĺňajú dané podmienky.

„Nie všetkým sa to však páčilo a niektorí z nich buď vôbec nenastúpili, alebo si hľadajú zamestnanie priebežne. Tí ostatní, ktorí si nedokážu prácu nájsť sú vďační, že majú aký – taký príjem,“ dodal Baleja.

text a foto: Rudolf Baleja

Priaznivé zimné počasie obec využila na realizáciu verejnoprospiešných prác pomocou aktivačných pracovníkov na základe obcou podaného projektu na úrade práce.

Čo sa im podarilo?

» Vyčistili všetky potoky od dolného konca obce po Kút. Orežali a ošetrili stromy popri cestách na verejných priestranstvách a na cintoríne.

» V minulom roku bol za pomoci techniky z Povodia Váhu Ružomberok vyčistený potok

na Šiaroch v Rojkove a krovinu vyrezali pracovníci obce. Podľa možnosti bude obec v prácach pokračovať i na ostatných menších potokoch.

» Nezamestnaní vyčistili verejné priestranstvá, okolie potokov a hlavnej cesty do Rojko-

va, prístupové cesty na Močiare a okolie minerálnych prameňov.

» Pri týchto prácach vyzbierali desiatky vriec rôzneho komunálneho odpadu a plastových fliaš.

Výstavbu skomplikovala sama príroda

Vo februári a za veľkej slávy poklepali základný kameň stavby nového diaľničného úseku Hubová Ivachnová. Pre región je to nepochybne dobrá správa, doprava bude rýchlejšia a bezpečnejšia. Obyvatel'ov Stankovian však zaujíma najmä pokračovanie úseku.

Do Ružomberka prišiel na slávnostné poklepanie aj minister dopravy Ján Počiatek. Nenechali sme si preto ujsť príležitosť spýtať sa ho, ako pokračuje ministertvo s úsek, ktorý je pre Stankovany dôležitejší.

Dozvedeli sme sa, že budúcnosť trasovania diaľni-

ce medzi Hubovou a Turanmi je stále nejasná.

Tesne pred skompletizovaním podkladov pre vyhlásenie súťaže na povrchový variant úseku došlo pri Šútove k masívnemu odtrhu svahu. Príroda tak skrížila plány ministerstvu.

„Je to zásadná komplikácia umiestnenia diaľnice. Práve robíme geologický prieskum a vyhodnocujeme možnosti, ktorými by sa dalo obísť kritický zosuv,“ opísal minister dopravy Ján Počiatek.

Približne v polovici roka budú na ministerstve dopravy vedieť, či môže ísť diaľnica medzi Hubovou a Turanmi po povrchu alebo pristúpia k náhradnému riešeniu, tunelu Korbeľka.

Situáciu budeme samozrejme sledovať a o výsledku vás budeme informovať.

„Scenár Korbeľky tu existoval už dlhodobo. Oba varianty, teda povrchový aj tunelový, je nevyhnuté posúdiť z ekonomického aj ekologického pohľadu, na základe toho bude možné povedať, čo ďalej,“ vysvetlil minister.

Zdôraznil, že Korbeľka by znamenala masívnu komplikáciu v diaľničnom prepojení Bratislavy a Košíc. „Výstavba diaľnice v tomto úseku by sa oddialila o niekoľko rokov. Ale príroda sa v tomto s nami zahrala, neprikážeme prírode, aby sa svah skladal na späť,“ doplnil.

text a foto: SZ

Trápi nás vandalizmus

Väčšina z nás sa snaží vytvárať hodnoty, ktoré by zlepšili, či uľahčili život spoluobčanom a niektorí jedinci naopak ničia a devastujú všetko, čo im príde pod ruku.

Sú aj situácie a udalosti, ktoré nás netešia, ba naopak veľmi znepokojujú. Ochrana spoločne vytvoreného majetku pre niektorých ľudí nič neznamená, ba naopak, úmyselne ho poškodzujú.

V poslednom období po krádeži medených zvodových rúr a poškodení sokla na kultúrnom dome niekto porozbíjal sklenené výplne na dvoch obecných verejných tabuliach a dvoch rodinných domoch.

Bola tiež poškodená nová autobusová zastávka do Rojkova, farbou zastrekané tabule s názvom obce v Rojkove a dokonca kusom betónu bol rozbitý a vážne poškodený merač rýchlosti pred Rojkovom, ktorý má hodnotu 2 350 eur.

Bola na ňom spôsobená škoda vo výške 450 eur. Radar musela obec opraviť okamžite, nakoľko v prípade

zatečenia vodou by bol zničený úplne. Vandali sa v tú noc nezastavili pred ničím, nakoľko vnikli aj na cudzí súkromný pozemok v Rojkove, kde poškodili visiace zámky na bráne a na príslušenstve rodinného domu, poškodili tiež reklamný billboard miestneho podnikateľa a odniesli si aj obecnú smetnú nádobu v Rojkove.

Obec na základe vykonanej kontroly a odporúčania cestného orgánu zakúpila a osadila značky s označením nosnosti mostov na území obce. Niektoré z nich boli zničené už prvú noc po ich osadení, a po opätovnej oprave boli znova poškodené. Dve tabuľky z týchto značiek sa už nepodarilo nájsť vôbec.

Zaujímavosťou je, že značky boli a sú poškodzované pravidelne v centre obce na mostíkoch susediacich s istým rodinným domom. Je preto len otázkou času, kedy sa podarí týchto vandalov usvedčiť.

Módnym hitom časti našej mládeže sa stáva hádzať smetné nádoby svojich spoluobčanov vrátane tej staros-

tovej do rieky Váh a obecných potokov. Nešetria ani nový obecný park, v ktorom nájdete čo len chcete, napríklad aj starú kovovú stoličku.

Zo strany obce boli všetky priestupky aj trestný čin ohlásené na obvodné oddelenie polície a sú v štádiu šetrenia. Vôbec sa nečudujem, keď takéto veci vyvádzajú podgurážení dospelí jedinci, ale ak okná rozbíjajú za bieleho dňa malé školopovinné deti je to zarážajúce, a je to na zamyslenie.

Z tohto dôvodu dôrazne žiadam rodičov, aby svojim deťom venovali väčšiu pozornosť a zaujímali sa o to, kde práve a s kým ich deti sú. Je nemysliteľné, aby školopovinné deti v nočných hodinách doslova hulákali pred kostolom a tak rušili nočný klud a spánok v okolitých domoch. Za tieto deti nesú priamu zodpovednosť ich rodičia.

Predstavitelia obcí majú okrem iného povinnosť starať sa o dobro a bezpečnosť svojich občanov. Ak niekto porušuje kritériá verejného poriadku, nočného kludu, dokonca narušuje domovú slobodu iného spoluobčana, starosta má nielen právo ale aj povinnosť na tieto javy poukazovať a napomínať, a ja ako starosta tejto obce tak robím.

Verím, že u slušných a poctivých občanov môžem očakávať podporu a pochopenie, za čo Vám touto cestou ďakujem. Nie je mi to dvakrát príjemné, hlavne teraz pred príchodom veľkonočných sviatkov, keď sa musím zmieňovať aj o nepríjemných skutočnostiach, ale daná situácia v poslednom období si to vyžaduje.

text a foto: Rudolf Baleja

KRÁTKE SPRÁVY

» Projekt na prameň

Obec Stankovany vypracovala a prihlásila projekt na úpravu minerálneho prameňa v Národnej prírodnej rezervácii Močiar. Grant vypísala nadácia Ekopolis z Banskej Štiavnice, peniaze naň poskytla spoločnosť Nestlé Slovensko. Na grant zareagovalo veľké množstvo obcí a inštitúcií. Vo veľkej konkurencii, sa obci žiaľ peniaze nepodarilo získať. V žilinskom kraji získal grant z programu len projekt z Dolného Kubína.

Narodili sa:

Juraj Škuta » december
Patrik Zvada » december
Šimon Bražina » február

Opustili nás:

Oľga Kenderová (47) » december
Margita Letková (75) » marec

Manželstvo uzavreli:

Peter Holdoš
a Dana Richterová » február

Milí rodáci!

S nádejou na stretnutie vo večnosti, sme sa 3. apríla 2014 o 14.00 h. rozlúčili s rodáčkou Annou Pečkovou, ktorá po ťažkej chorobe zomrela vo veku 58 rokov života. Pohrebnú sv. omšu za účasti viacerých kňazov slúžil generálny vikár žilinskej diecézy Mons. Ladislav Stromček. Pohrebné obrady na cintoríne viedol Mons. Branislav Koppal, generálny vikár banskobystrickej diecézy.

Zo srdca ďakujeme rodákovi za modlitby, ústretovosť pri vybavovaní pohrebu, za účasť na pohrebe, za prejavy blízkosti v našom smútku, za kvetinné dary a skryté obety. Boh nech je jej milostivý a nech odpočíva v pokoji.

Syn Pavol a dcéra Katarína

» Na mostoch pribudli značky označujúce povolenú nosnosť

V akom stave sú obecné cesty?

Jednou z mnohých úloh obce, ktoré zabezpečuje, je aj starostlivosť o cesty, ktorých je vlastníkom.

Miestne komunikácie sú všeobecne prístupné a užívané ulice, parkoviská vo vlastníctve obcí a verejné priestranstvá, ktoré slúžia miestnej doprave a sú zaradené do siete miestnych komunikácií. Obec spracovala dokument s názvom Pasport miestnych komunikácií, na základe ktorého presne vie, aké cesty a cestné objekty vlastní a v akom sú stave.

Na správu miestnych komunikácií obec nemá určitého osobného zamestnanca. O ich čistotu sa starajú aktívni pracovníci z radov nezamestnaných, ktorí po zimnej údržbe cesty zametajú od posypového materiálu. Podobne sa čistia cesty od napadnutého lístia a popadaných konárov zo stromov. V jarných mesiacoch sa cesty polievajú vodou z hydrantov so súhlasom Vodárenskej spoločnosti Ružomberok, a.s..

Obec vlastní aj mosty

Obec Stankovany vlastní dovedna 10,5 kilometra ciest tretej triedy, ich plocha je 42-tisíc metrov štvorcových. Vo vlastníctve má aj 600 metrový úsek komunikácie štvrtej triedy, čo je chodník od Rojkova po lavicu do Stankovian.

Najdlhší úsek tvoria cesty živičné stredné, potom sú to štrkové cesty, ľahké živičné cesty,

nespevnené cesty a najmenej ciest má betónový povrch.

Vo vlastníctve obce je osem objektov – premostení. Sedem z nich má železobetónú dosku a visiaca lavica cez Váh má oceľovú nosnú konštrukciu.

Miestne komunikácie majú hodnotu viac ako 200-tisíc eur.

Situácia na obecných cestách

V roku 2012 v rámci budovania kanalizácie odpadových vôd boli v obci zrekonštruované miestne komunikácie v celkovej dĺžke 1,4 kilometrov.

V časti Kút obec vlni opraviť výtlky. Na tento účel investovala takmer tritisíc eur.

Prehliadka ciest

Nedávno sa uskutočnila prehliadka mostov, na ktorej sa zúčastnili L. Lovísek z Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Ružomberku, zo strany obce to bol Vladimír Urban, zástupca starostu obce.

Predmetom prehliadky boli Cesta hore dedinou, Cesta po za štreku, pod Jasenie, Do krátkého, Pod diel a Poza humná.

Takmer 30-ročný zoznam

Obec má pred sebou viaceré úlohy, ktoré sa týkajú dôsledného poznania našich ciest. Zoznam a stav miestnych komunikácií bude musieť aktualizovať, keď sa tak neurobilo od roku 1988.

Ďalej zabezpečí vyčistenie priestorov v okolí mostov a pod mostami, odstráni vegetácie a zariadi pravidelnú údrž-

bu. Mala by aj zabezpečiť dokumentáciu opravy a opravu mostov, vykonať prepočet ich zaťažiteľnosti a doplniť dopravné značenie vyznačujúce zaťažiteľnosť.

Pribudlo dopravné značenie

Obecný úrad už začal konať, starosta Rudolf Baleja vypracoval nový pasport miestnych komunikácií. Obec pravidelne počas posledných troch rokov zabezpečuje čistenie obecných potokov, priepustov a okolia mostov cestou Povodia Váhu Ružomberok a aktivačnými pracovníkmi.

O vyčistenie železničných priepustov obec požiadala Železnice SR, pretože k týmto priepustom sa nedá dostať kolesovou technikou, ale len zo železničnej trate.

Vo februári obec zahájila prostredníctvom aktivačných pracovníkov odstraňovanie vegetácie z korýt a uvoľňovanie prietokov vôd v týchto potokoch.

Dotknuté mosty nechala obec v mesiacoch november a december zabezpečiť vyznačením maximálnej zaťažiteľnosti mostov dopravnou značkou.

Zabezpečiť však dokumentáciu opráv a samostatných opráv mostov je finančne náročné pretože mosty neboli opravované niekoľko desaťročí. V závislosti od finančných možností obce, sa pristúpi aj k zabezpečeniu tejto úlohy.

text: Mária Straková

Obnovili tradíciu hromadných odberov krvi

V piatok 7. februára zorganizoval Miestny spolok Slovenského červeného kríža v Stankovanoch v spolupráci s pojazdovou transfúznou stanicou hromadný odber krvi.

Vzácnu tekutinu prišlo darovať 29 dobrovoľných dar-

cov, čím sme obnovili tradíciu hromadného odberu krvi v Stankovanoch. „Touto cestou sa chcem poďakovať všetkým darcom krvi, aj všetkým členom Miestneho spolku, ktorí sa starali o občerstvenie samotných darcov ako aj pracovníkov pojazdnej trans-

fúznej jednotky,“ povedala Ľudmila Malchová, Predsnička miestneho spolku Slovenského červeného kríža v Stankovanoch.

Kto nestihol alebo nemohol darovať krv, bude mať čoskoro aj ďalšiu možnosť.

„S transfúznou stanicou z

Martina sme sa dohodli na ďalšej spolupráci ešte v roku 2014,“ povedala Ľ.Malchová.

text: ĽM

Volili sme prezidenta

Slovensko si vo voľbách vybralo štvrtého prezidenta v ére samostatnosti. Andrej Kiska vyhral voľby v druhom kole, v ktorom porazil súčasného premiéra Róberta Fica. Pozrime sa na výsledky volieb v Stankovanoch zblízka.

Čísla a percentá dávajú zaujímavý obraz našej obce. V oboch kolách bolo v Stankovanoch voliť viac ľudí, ako bol celoslovenský priemer. V prvom kole volieb, ktoré bolo 15. marca vyhral Róbert Fico s takmer 34 percentami (slovenský priemer bol 28 percent). Na druhom mieste skončil Radoslav Procházka s približne 25 per-

centami (slovenský priemer bol 21 percent). Andrej Kiska bol v Stankovanoch v prvom kole tretí so 17 percentami (slovenský priemer bol 24 percent).

Navštívili sme volebnú miestnosť v Stankovanoch počas druhého kola, ktoré bolo 28. marca tri hodiny pred skončením volieb. Dozvedeli sme sa zaujímavé informácie. Napríklad úplne prvým voličom bol Michal Straka z Rojkova, ktorý prišiel voliť hneď ráno. Percentá účasti trochu zdvihli aj turisti z bratislavského kraja. Volebnú sobotu využili na turistický výstup na Šíp a do Stankovian prišli aj s voličskými preukazmi. Dozvedeli sme sa, že Oľga Kováčiková, členka volebnej komisie, má výborný odhad. Keď sme ju tri hodiny pred koncom volieb poprosili, aby skúsila hádať, koľko ľudí prišlo voliť, povedala, že okolo 550.

Po zverejnení oficiálnych výsledkov vysvitlo, že sa skoro trafila. V druhom kole volilo v Stankovanoch 559 ľudí z cel-

kového počtu 1002 oprávnených voličov.

Treba ešte povedať, že o voličský preukaz požiadalo 24 voličov s trvalým pobytom v Stankovanoch a naopak, v Stankovanoch odvolilo na voličský preukaz 22 ľudí.

text a foto: SZ

Výsledky 1. kola účasť: 50,79 % (507 z 1002 voličov)

Kandidát	Počet hlasov za obec	Podiel v %
Gyula BÁRDOS	2	0,39
Jozef BENYL	6	1,18
Ján ČARNOGURSKÝ	12	2,36
Robert FICO	171	33,72
Viliam FISCHER	6	1,18
Pavol HRUŠOVSKÝ	19	3,74
Ján JURIŠTA	3	0,59
Andrej KISKA	88	17,35
Milan KNAŽKO	43	8,48
Stanislav MARTINČKO	0	0,00
Milan MELNÍK	6	1,18
Helena MEZENSÁ	24	4,73
Radoslav PROCHÁZKA	125	24,65
Jozef ŠIMKO	2	0,39

Výsledky 2. kola účasť: 56,29 % (559 z 1002 voličov)

Kandidát	Počet hlasov za obec	Podiel v %
Robert FICO	259	46,33
Andrej KISKA	300	53,66

Takmer žiadne auto pri vjazde do Rojkova z Ľubochne nedoržiava rýchlosť

V roku 2013 v marci došlo na hlavnej ceste v Rojkove k osadeniu dvoch meračov rýchlosti. Obec tak chce chrániť chodcov a ostatných účastníkov premávky.

Informácie o rýchlosti, počte prejdenných motorových vozidiel, ktoré tieto merače poskytujú, slúžia pre políciu alebo obec na spracovanie analýz a prijatie možných iných riešení pre zvýšenie bezpečnosti na tejto komunikácii.

Z výsledkov meraní:

V sledovanom období deviatich dní, ktoré vám teraz predstavíme, prešlo v smere od Žiliny do Ružomberka celkom

75 112 motorových vozidiel. Denne tadiaľto v priemere prešlo 8 348 motorových vozidiel.

V sledovanom čase prekročilo rýchlosť 44 346 motorových vozidiel, čo je takmer 60 percent.

V sledovanom čase, teda v priebehu 8 dní prešlo v smere z Ružomberka do Žiliny celkom 78 956 motorových vozidiel. V priemere prešlo v tomto smere 9 869 motorových vozidiel za deň. **Denne prešlo Rojkovom priemerne 18 200 vozidiel.**

Čo je však zarážajúce, rýchlosť v smere z Ľubochne prekročilo až 71564 motorových vozidiel, čo je viac ako 90 percent!

Prečo toľko veľa áut prekročí rýchlosť z smere z Ľubochne? Merač rýchlosti je osadený vo väčšej vzdialenosti od zastavaného územia Rojkova a autá znižujú rýchlosť až tesne pred vjazdom do Rojkova, čo značne zvyšuje počet prekročení rýchlosti.

Výstupy z meračov rýchlosti obec zaslala Okresnému dopravnému inšpektorátu v Ružomberku. Zároveň požiadala Dopravný inšpektorát o častejšie meranie rýchlosti v miestnej časti Rojkov.

Merače obec potrebuje

Aj z týchto údajov vidíte, že merače rýchlosti v Rojkove sú veľmi dôležité. Vieme úpl-

ne presne, koľko áut nám prejde pred domy, a na základe toho tlačiť na kompetentných, aby neodkladali výstavbu diaľnice. Vieme aj, kedy sa najviac prekračuje rýchlosť a následne žiadať o pomoc políciu.

Je smutné, ba až zarážajúce, že napriek ich užitočnosti sa stali terčom vandalov, ktorí ich bezohľadne zničili.

Rovnako aj dopravné značky označujúce obec. Niektoré nezodpovedné ich úmyselne už prvú noc po osadení poškodil a tento stav sa pravidelne opakuje. Pracovníci obce ich však trpezlivo opravujú a dopĺňajú.

text: Mária Straková, SZ

Vyťažilo sa viac listnatého ako ihličnatého dreva

Podstatnú časť výmery katastra obce Stankovany tvorí les, ktorý obhospodaruju viacerí vlastníci. V tejto ploche sú započítané aj lesné porasty, na ktorých hospodária Obecné lesy Stankovany a štát žiada o ich navrátenie.

Obec Stankovany má na liste vlastníctva 474,49 hektárov, Farský úrad Stankovany 39,18 hektárov a Pozemkové spoločenstvo Urbár Stankovany hospodári na výmere 418,88 hektárov (z toho je 106,52 hektárov) v katastri obce Žaškov.

Lesy Urbáru Stankovany sú zaradené do troch Lesných hospodárskych celkov. Patrí tu celok v Ľubochni (lesy v Korbeľke), Hubovej (lesy v Havrane a Strakove) a v Párnici (lesy v Dierovej).

Pre každý zo spomínaných celkov je vypracovaný samostatný plán hospodárskych opatrení. Spracováva sa na obdobie desiatich rokov.

Riadi sa plánom

Plán hospodárskych opatrení je rozpracovaný pre jednotlivé

dielce uvádza sa v ňom podrobný popis dielca a úlohy, ktoré sa v ňom môžu a musia previesť. Je tam predpísaná výška ťažby dreva v metroch kubických a plocha, na ktorej sa môže ťažiť. Obsahuje aj úlohy v pestovateľskej činnosti ako je zalesňovanie, prerezávky a podobne.

Okrem plánu hospodárskych opatrení sa v lesoch pri hospodárení musí dodržiavať lesný zákon, ktorý presne vymedzuje, kedy sa v lese môže prevádzať ťažba dreva, v akých intervaloch, kedy, ako a čím zalesňovať, za aký čas musí byť vyťažená plocha zalesnená a zabezpečená, ako zabezpečiť ochranu lesa pred škodlivými činiteľmi a pod..

V rezervácii a nad vodojemom

Lesy Urbáru Stankovany tvoria lesy vysoké, čo znamená, že vznikli zo semena. Rozdeľujú sa do troch kategórií:

- hospodárske lesy sú na výmere 209,23 hektára. Hlavným účelom hospodárskych lesov je produkcia dreva.,

- lesy účelové sú na výmere 42,77 hektára. Sú to lesy v národnej rezervácii Korbeľka a pás lesa nad vodojemom v Havrane. Ich hlavným účelom je chrániť zdroje vody.

- Lesy ochranné sú na výmere 166,88 hektára. Ich hlavnou úlohou je ochrana pôdy. Sú to porasty na skalnatých bralách, ponad riekou Orava a rezerváciou Korbeľka. V lesoch účelových nie je ťažba dreva predpísaná, v lesoch ochranných sa môže prevádzať ale len v obmedzených množstvách, napríklad pri kalamite.

Zásoby dreva na začiatku platnosti lesného hospodárskeho plánu:

- LHC Ľubochňa: 25 877 m³
- LHC Hubová: Strakov 1 472 m³ a Havran 41 521 m³
- LHC Párnica 30 758 m³
- Spolu 99 628 m³

Predpis ťažby dreva na celej výmere na 10 rokov bol 10 991 m³. Vyťažené do konca roka 2013 bolo 4 160 m³. V rokoch 2014 a 2015 je možné vyťažiť 1 407 m³ na jeden rok.

Ako sa ťažilo vlni

Ihličnaté drevo: 306 m³. Z toho bolo 197 dodané na pílu do Stankovian, 32 m³ bolo poskytnuté členom Urbáru ako stavebné drevo, 33 m³ ihličnaté palivo pre podielnikov, 23 m³ bolo odpredané cudzím, 21 m³ je na zásobe na OM Havran.

Listnaté drevo: 675 m³ – bolo z neho vyrobené 1 250 PRM list. paliva, ktoré bolo dodané Podielnikom Urbáru.

Výška ťažby dreva na rok 2014 bude dohodnutá na Valnom zhromaždení.

text: Milan Straka

VLANI URBÁR VYŤAŽIL (v m³)

	IHLIČNATÉ	LISTNATÉ	SPOLU
Havran	235	414	649
Korbeľka	68	63	131
Dierová	3	199	202
Spolu	306	675	982

Poľovný revír nechali digitálne zamerať

Vlastníci poľovných pozemkov v poľovnom revíre Stankovany si vlni volili svojich zástupcov. Sú to Rudolf Baleja, Milan Straka a Ján Vrlík.

Zhromaždenie vlastníkov poľovných pozemkov odsúhlasilo prenájom poľovných pozemkov a tým aj Poľovného revíru Stankovany, Poľovníckemu združeniu Stankovany. Zmluva o prenájme bola uzatvorená s platnosťou od 1.1.2014 na dobu 15 rokov.

Zhromaždenie vlastníkov pozemkov odsúhlasilo výšku nájmu, a to 0,17 eura na hektár poľnohospodárskej a lesnej pôdy. Výška nájmu bola stanovená

na základe zákona o poľovníctve, podľa ktorého je poľovný revír Stankovany zaradený do poľovnej oblasti ORAVA-JIX pre jeleniu zver do II. akostnej triedy a pre srnčiu a diviačiu zver do IV. akostnej triedy.

Poľovný revír Stankovany bol digitálne zameraný. Zameranie realizoval geodet a kartograf František Hric. Zároveň vyhotovil zoznam známych a neznámych vlastníkov pozemkov v Poľovnom revíre Stankovany.

Poľovný revír Stankovany má výmeru 2 398,71 hektára, z toho les je na výmere 1 979,20 hektára, poľnohospodárska pôda na výmere 410,52 hektára a vodné plochy 8,99 hektára.

Na základe prijatého uznesenia zo zhromaždenia boli vyhotovené zmluvy o postúpení užívania Poľovného revíru Stankovany medzi jednotlivými vlastníckymi pozemkov a Poľovníckym združením Stankovany. Zo zmluvy vyplýva aj spôsob a čas úhrady za prenájom pozemkov.

Spôsob a čas úhrady fyzickej osobe, ktorá nebola zastúpená vo veci postúpenia práva výkonu poľovníctva v poľovnom revíre, bude uverejnený k 15. februáru bežného roka vo vývesných skrinkách dotknutých obcí.

Vlastníci poľovných pozemkov, ich výmera a zástupcovia

- Obec Stankovany (474,49 hektára) starosta obce R. Baleja

- Obec Švošov (22,22 hektára) starosta obce A.Kostelník.

- Rímsko-katolícka cirkev, farnosť Stankovany (39,18 hektára) Milan Straka.

- Drobní vlastníci obce Stankovany (158,49 hektára) Alojz Gašper.

- Drobní vlastníci obce Švošov (132,84 hektára) Ján Vrlík.

- Drobní vlastníci v Dierovej (19,91 hektára) Vladimír Kašík.

- Lesy Slovenskej republiky š.p. (784,15 hektára) J.Vrben-ský.

- Slovenský pozemkový fond (597,42 hektára) M.Magdolen.

text: Milan Straka

Deti sa s rodičmi a učiteľkami zabávali na fašiangovom karnevale

Tak ako aj minulý rok, aj tentoraz sa uskutočnil v kultúrnom dome v Stankovanoch. Dátum pripadol na 28. februára.

Školáci sa v úžasných a kreatívnych maskách zabávali aj s rodičmi od tretej popoludní do siedmej večer. Skvelú zábavu zariadil aj DJ Roman, ktorý sa nedal zahanbiť a tiež sa nahodil do karnevalového imidžu.

Počas celého poobedia sa nezabávali len deti, ale aj pani učiteľky a rodičia. Skvelé súťaže so sladkými odmenami, program žiakov základnej a materskej školy aj tombola oživil tancovačku, ktorá ani na chvíľu nepoľavila, čo sme mohli vidieť na plnosti tanečného parketu.

V tombole bolo veľmi veľá lákavých výhier. Od čačiek pre dievčatá a počítačových hier pre chlapcov až po vstupen-

ky do AquaParku Tatralandia a Kúpeľov Lúčky. Samozrejme, toto všetko by sa nemohlo uskutočniť bez našich sponzorov.

Medzi nimi sú: Gašper Peter, Karasová Mirka, Zjarová Jarka, Lacková Andrea, Matejčík Juraj, OÚ Stankovany, ZRPŠ OZ Stankovany, Pohostinstvo Naša krčma, Pohostinstvo Karola, Lacková Mária, Grenčík Daniel, Fúrová Blažena, Kúpele Lúčky, AquaPark Tatralandia, Grenstave Ružomberok a OZ Lienka, Dalibor Králik. Ďakujeme!

Počas celej zábavy nás naše úžasné pani kuchárky obsluhovali za pultom, kde podávali čajík, víno, džús a šišky alebo sme si mohli kúpiť niečo malé pod zub, čím sme pripeli našej ZO Stankovaneček.

Ďakujeme! Už teraz sa tešíme na ďalší rok, kde sa objavia ďalšie a ešte krajšie a kreatívnejšie masky!

texty pripravila: M. Hockicková

Aké je byť vtákom

Základnú a materskú školu v Stankovanoch navštívila 27. februára Květa Kicková z občianskeho združenia Ochrana dravcov na Slovensku.

V rámci projektu Ochrana orla krikľavého na Slovensku nám porozprávala veľa zaujímavostí zo života tohto druhu orla, ale aj ďalších dravcov.

Deti sa púťavou formou dozvedeli o tom, ako dravce rozoznať podľa sfarbenia, letu, tvaru krídel či zvukov, ktoré vydávajú, čo je ich potravou, či a kedy sa sťahujú do zimovísk a prečo ich treba chrániť. Vyskúšali si tiež stavanie ich hniezda a vďaka hre na orla Arnolda si mohli pripomenúť jeho cestu z Liptova až do ďalekej Afriky.

Uvedomili si tak, s akými nástrahami sa stretávajú nielen dravce, ale aj ďalšie vtáky počas ich dlhého putovania do zimoviska a späť domov. «

» Pani riaditeľka si na karneval obliekla hokejový dres

Školáci opäť ukázali svoju šikovnosť v súťažiach

Na vesmír sa zahľadeli svojimi očami.

Žiaci 1. až 4. ročníka sa zapojili do výtvarnej súťaže Vesmír očami detí, ktorú každoročne vyhlasuje Slovenská ústredná hviezdáreň v Hurbanove. V obvodnom kole v CVČ Elán v Ružomberku bola ocenená Marta Planietová, žiačka 3. ročníka, ktorej práca postupuje do celoslovenského kola.

Martuške ďakujeme za krásnu reprezentáciu našej školy a zo srdca jej blahozeláme. Téma vesmíru deti veľmi zaujala, vo výtvarných prácach vyjadrili svoju predstavu o vesmíre a jeho zákonitostiach. «

Školské kolo vyhral Jakub Málík.

Dňa 12. 3. sa v škole v Stankovanoch uskutočnilo školské kolo súťaže Hviezdoslavov Kubín. Za vynaložené úsilie, odvahu a šikovnosť patrí všetkým recitátorom veľký potlesk.

Víťazom sa stal žiak 3. ročníka Jakub Málík, ktorý porotu i spolužiakov zaujal prednesom básne Veľké myšlienky malého človeka a školu bude reprezentovať v okresnom kole. Kubkovi blahozeláme!

Mimochodom, tento rok sa bude Hviezdoslavov Kubín, recitačná súťaž, ktorú poznajú generácie, konať už 60-krát. «

Quo vadis homine?

Kam kráčaš človeče?

Nedávno ma zaujal v jednom časopise článok s názvom „Koniec civilizácie“ a prinútil ma zamyslieť sa nad aktuálnou situáciou v našej spoločnosti. Autor v ňom ponúka názory českého profesora egyptológie, ktorý hľadá paralely medzi pádom vyspelej egyptskej civilizácie a smerovaním našej súčasnej civilizácie.

Doslova v úvodne článku píše: „Naša civilizácia sa ocitá na podobnej križovatke ako staroegyptská. Obe boli zaťažené neúnosne vysokými sociálnymi výdavkami, rozbušenou byrokraciou a neschopnou politickou elitou.“

Štúdiom histórie možno dospieť k poznaniu, že naša dnešná, takzvaná západná civilizácia tak, ako ju poznáme, sa zrejme blíži ku kolapsu. Varovným signálom je i skutočnosť, že medzi civilizáciami, ktoré zanikli, a tou našou je priveľa paralel. Hoci sa napríklad predlžuje život a zrýchľuje sa prenos informácií, neznamená to, že sa prehľbuje poznanie.

V snahe poučiť sa z minulosti a tým zvýšiť šance na prežitie, sa čoraz väčšia pozornosť venuje štúdiu príčin kolapsov minulých civilizácií. V otázke schopnosti ľudí poučiť sa však profesor Bárta inak celosvetovo uznávaný odborník, netají skepsu. Podľa neho a nielen podľa neho, civilizácie sa zatiaľ nikdy nepoučili.

Sme toho schopní my? Kolapsu sa s najväčšou pravdepodobnosťou nevyhne ani naša civilizácia. Mali by sme však byť schopní sa pripraviť naň, plánovať zásoby a začať šetriť. Kolaps egyptskej civilizácie podľa profesora Bártu spô-

sobila prebujnená byrokracia, rodinkárstvo, keď sa do štátnych štruktúr dostávali ľudia na základe príslušnosti k určitej rodine či záujmovej skupine (dnes k politickej strane) a nie na základe schopností. K pádu egyptskej civilizácie prispela aj strata schopnosti štátu presadzovať svoje rozhodnutia a viaznutie výberu daní. Svoje urobila aj zmena klimatických podmienok, čo znamenalo slabšiu úrodu.

Koľko podobného so situáciou u nás, však? A aká je situácia u nás dnes? Naše politické strany sa zmenili na politicko – ekonomickú oligarchiu a stali sa záujmovými skupinami či lepšie povedané agentúrami pre získavanie štátnych a verejných zákaziek a postov v štátnej správe.

A aký pohľad na demokraciu ponúkal už spomínaný antický filozof Sokrates? „Demokratické zriadenie doplatí na to že bude chcieť vyhovieť všetkým. Chudobní budú chcieť časť majetku bohatých, a demokracia im to dá. Mladí budú chcieť práva starých, ženy budú chcieť práva mužov, a cudzinci budú chcieť práva občanov, a demokracia im to dá. Zločinci budú chcieť obzabiť verejné funkcie, a demokracia im to umožní. A až zločinci demokraciu nakoniec ovládnu, pretože zločinci od prírody tiahnu po pozíciách moci, vzniknú tyranie horšie, než tie najhoršie monarchie alebo oligarchie.“

I keď s týmto názorom bezvýhradne nesúhlasím, musím uznať, že hodne pravdy na ňom je. Najviac sa obávam, že môžu byť pravdivé posledné dve vety, len si spomeňme, koľko káuz svedčiacich o

vykrádaní verejných zdrojov ostalo nevyšetrených, zločinci si beztrestne užívajú.

História sa ale úplne do detailu neopakuje, minulosť máme k dispozícii ako varovanie, respektíve ako kroniku možných scenárov. Zaujímavým poznatkom je, že keď sa štáty začínajú dostávať do krízy, klesá úroveň vzdelanosti. Britskí vedci údajne zistili, že sa zvyšujú aj rétorické schopnosti ľudí. Jednoducho povedané, rastie počet ľudí, ktorí sú schopní všetko komentovať a kritizovať, namiesto toho, aby pre zlepšenie vecí niečo urobili. Keď sa pozrieme na úpadok Ríma, rétorika bola odbor, ktorý rozkvitol v treťom až vo štvrtom storočí, teda v čase úpadku tohto impéria.

Jedným z odporúčaní, ako predísť negatívne trendu v našej spoločnosti, by preto asi bolo: „Menej reči a radšej priložme ruku k spoločnému dielu.“ Týmto rétorom dávam do pozornosti nasledovný výrok antického filozofa Sokrata: „To čo chceš povedať, by malo prejsť tromi bránami, bránou pravdy, bránou dobroty, bránou užitku. Ak to čo chceš povedať nie je pravdivé, nie je dobré ani užitočné, tak potom je lepšie, nechať si to pre seba.“

Problém je, že väčšina ľudí nechce počuť negatívne správy ani racionálne úvahy o tom, čo sa vlastne deje a najťažšie je vstúpiť si do vlastného svedomia, lepšie je kritizovať a obviňovať iných aj z tých problémov, ktoré som si zapríčinil sám svojou hlúposťou.

Medzi hlavné faktory kolapsov spomínaných civilizácií patrili klimatické a environmentálne zmeny, vyčerpanie surovín, rast počtu obyvateľstva i zvyšovanie spotreby energií, potravín, neriešenie sociálneho napätia a samozrejme kombinácie týchto faktorov. Napríklad v Rímskej ríši došlo ku kríze v tre-

ťom storočí nášho letopočtu aj v dôsledku toho, že odlesňovaním došlo k erózii pôdy a klesla domáca produkcia potravín. Rímska ríša sa stala závislá od dovozu potravín, zvlášť z Egypta, ktorý využívala ako svoju sýpku.

Keď si premietneme, v akej defenzíve je naše poľnohospodárstvo a prihlíadneme ku skutočnosti, že dovážame už aj cibuľu a mrkvu, ktoré bezproblémovo možno dopestovať v každej záhradke u nás, tak nám určite príde na um, že história sa opakuje. Poľnohospodár je dnes podceňované zamestnanie a na dobrej poľnohospodárskej pôde radšej stavíme rôzne fabriky a fabričky. Pôdy živiaľky ubúda, ľudstva pribúda. Napadlo niekoho, že stačí jeden vojenský blízkovýchodný konflikt a naša sýpka nám nič nepoše, nebude ani cibule ani mrkvy?

Kolaps civilizácií však neznamenal len absolútne negatívum, ale bol začiatkom regenerácie. Na troskách starých civilizácií vznikali nové. Z tohto uhla pohľadu môžeme s malou iskierkou nádeje povedať, že kolaps civilizácie možno chápať aj ako akýsi ozdravný proces. Je to stav, keď sa na určitý čas podstatne zjednodušia štruktúry a úroveň života v spoločnosti. No treba dúfať, že prepád v civilizačnej úrovni nebude až taký veľký, aby sme museli zase začať starootcovské grunty orať koňmi.

Na záver ponúkam ešte jeden výrok môjho obľúbeného antického filozofa Senecu. Tento povedal: „Naša múdrosť pochádza z našich skúseností, a naše skúsenosti z našich hlúposť.“

Dokážeme niekedy naše hlúposti pretaviť do skúseností, z ktorých si zoberieme poučenie a zmúdrieme niekedy?

text: Vladimír Urban

Príbeh o odvalenom kameni

Veľká noc je najvýznamnejšia udalosť v histórii ľudstva. Evanjelia skoro žartovne spomínajú, že túto veľkú udalosť mal pred našimi očami ukrytý obyčajný kameň.

Určite bol nesmierne ťažký. Pretože niesol v sebe bolestnú ťarchu tisícročí a zároveň tajomstvo. Ktosi musel prísť až z neba a odvaliť ho. Pretože obrovský balvan nezakrýval iba hrob – beznádejné miesto, do ktorého mieri život každého z

nás. Skrýval niečo viac.

V obyčajný piatok roku 33 „nášho“ letopočtu, sa za múrmi Jeruzalema skončil život nesmierne zaujímavého človeka, ktorý sa ako jediný v dejinách označil za Cestu, Pravdu a Život každého človeka. Len málo ľudí mu vtedy uverilo a odhodlalo sa ho nasledovať.

Väčšina, podľa starého dobrého zvyku, čakala, čo sa bude diať. A nedialo sa nič. O pár mesiacov ho „zodpovední“ dali ukri-

žovať a večer v onen piatok sa pokojne pobrali spať v domnách, že spoločnosť je v najlepšom poriadku. Na tretí deň, v prvý deň týždňa zavčas ráno, prišlo niekoľko žien, ktoré ho poznali a mali radi na miesto, kde bol pochovaný a tam s úžasom zistili, že kameň je odvalený a v hrobe niet nikoho.

Od tejto chvíle prešlo mnoho rokov, mnoho ďalších kameňov privrátilo hroby ľudí a o žiadnom z nich sa nehovorí. Ale o kameni, ktorý bol odvalený z Kristovho hrobu sa hovorí dodnes. Ľudia si medzitým zvykli na zakryté hroby a z ich tváre sa po stáročíach vymazal historický úžas nad možnosťou, že mŕtvi, ktorých kamene skrývajú, by mohli byť živí. A predsa, nie všetci sa zmierili s takýmto

zvykom. Sú aj takí, pre ktorých Kristov opustený hrob znamená aj dnes veľké prekvapenie. Aj dnes sú Nikodémovia a Jozefovia z Arimatey, ktorí sa pri Ježišovi znova narodili.

Je známy výrok Sártra, že dnes už nielen otázka po Bohu, ale aj samotný Boh je mŕtvy. A Claudel doplnil tento výrok: Boh ale má taký zlý zvyk, na tretí deň vstať z mŕtvych.

Nech sviatky, ktoré začíname prežívať nás uistia, že Kristus má moc odvaliť aj ten náš kameň beznádeje a smútku, ktorý nás ťaží. On jediný je ten, kto s tým má nielen osobnú skúsenosť, ale aj chuť pomôcť každému z nás.

Všetkým Vám prajem pozhnané veľkonočné sviatky.

text: Miloš Labaš

Ukázala sa aj rodina Adamsovcov a zubatá s kosou

Obdobie fašiangov sa už od pradávna považuje za jedno z najveselších období v roku, prechod medzi zimným a jarným obdobím, medzi obdobím veselosti k obdobiu pôstu.

Symbolické pochovanie basy predstavuje rozlúčku s fašiangami, keď utíchnu všetky nástroje a ľudia vstúpia do obdobia 40 dňového pôstu.

Naša obec aj tento rok opäť ožila spevom ľudových piesní a zvukom hudobných nástrojov. Tohtoročný fašiangový sprievod sa uskutočnil pod záštitou Dobrovoľného hasičského zboru Stankovany poslednú fašiangovú sobotu, 1. marca. Svoju trasu začal okolo 9:15 pred budovou obecného úradu smerom ku ihrisku.

Krásne slnečné počasie, spev ľudových piesní a zvuk saxofónu pána Zdena Buliaka a harmoniky pána Jozefa Peč-

ka vytiahli pred dvory viacero našich občanov. Sprievod pozostával z dvadsiatichtroch bursovníkov a medzi najkrajšie, teda najoriginálnejšie masky patrila rodina Adamsovcov a zubatá s kosou. Svoju púť ukončil okolo štvrtej hodiny popoludní na obecnom úrade, kde bola pre bursovníkov pripravená fašiangová kapustnica.

Na záver by som sa chcel poďakovať všetkým bursovníkom, osobitne hudobníkom, že svojou prítomnosťou, spevom, tancom a rozveselovaním ľudí podporili tohtoročný fašiangový sprievod. Najväčšie poďakovanie však patrí Vám, všetkým občanom, ktorí ste nás podporili či už finančne, alebo vajítkom, slaninkou, klobáskou. Vybierané finančné prostriedky budú použité na nákup nového hasičského vybavenia.

text: Peter Malcho

» Nápaditosť Stankovcov je obdivuhodná. Podarí sa vám odhaliť pravú totožnosť filmovej rodinky?

» Sprievod začal tradične, spreď budovy obecného úradu

» Bursovníci roznášali zábavu po celej dedine

» Hrajú predstavenia, ktoré sa odohrávajú v rôznych prostrediach

» Že sú dobrý kolektív sa ukázalo aj na Stankovských haluškách

Divadlo Bajaja si za rok a pol existencie vybudovalo pevné zázemie

**Divadlo sa považuje za jed-
nu z najvyšších foriem ume-
nia. Nesie so sebou dávku
noblesy, ironie, humoru a
niekedy i slz. Práve preto sú
ochotnícke divadelné pred-
stavenia už od nepamäti sú-
časťou takmer každej obce.**

V našej dedine sa táto krásna tradícia obnovila v júni roku 2012, a to na podnet absolventiek herectva Súkromného hudobného a dramatického konzervatória v Martine, Stanislavy Luckej a Zuzany Gallovej, ktoré v Stankovanoch založili divadelný súbor s názvom DIVADLO BAJAJA. Ich prvým dielom bolo prevedenie ľudovej inscenácie s názvom Kamenný chodníček, ktoré zožalo veľký úspech. Na pódiu, okrem zakladateľiek a súčasne režisériek, zažiarili: Lu-

bica Pasztorová, Radka Hado-
vá, Ludmila Bartošová, Ven-
delín Čieško, Tomáš Matejčík,
Andrej Pažitka, Daniel Buliak
a Pavol Belko.

Koncom minulého roka sa divadelný súbor predstavil s komédiou Sluha dvoch pánov, kde zaujal publikum najmä Tomáš Matejčík, ktorý stvárnil hlavnú postavu. Okrem neho sa skvelými výkonmi divákom predstavili: Stanislava Lucká (režisérka), Ľubica Pasztorová, Miroslava Ivanová, Vendelín Čieško, Andrej Pažitka a Patrik Buvala.

Všetkým hercom patrí obdiv a úcta za to, že si dokázali nájsť čas na nácvik jednotlivých predstavení i odvahu predstúpiť pred kritické oko diváka. Veľká vďaka patrí i samotným zakladateľkám za oživenie tejto výnimočnej tradície a najmä

Stanislave Luckej za čas a nadšenie, ktoré vynakladá do prípravy a nácviku predstavení.

Estetický zážitok z vystúpenia hercov by nebol možný bez kulís, s ktorými ochotne pomáhajú Andrej Pažitka, Drahomír Pažitka a Ľubica Pasztorová. Zvukovú techniku zabezpečuje Tomáš Matejčík a o kostýmy sa starajú Ivana Petreková a Jana Petreková. Vďaka samozrejme neodmysliteľne patrí najmä samotným divákovi, ktorých potlesk a účasť je pre hercov tou najväčšou odmenou.

Divadlo Bajaja prináša inscenácie rôzneho žánru a druhu tak, aby si každý divák prišiel na svoje. Nezameriava sa len na ľudovú tematiku, snaží sa stvárať rôzne historické a klasické námety, a to vlastným a originálnym preve-

ním. Práve preto sa mu podarilo očariť divákov i v okolitých obciach.

Divadelný súbor si za rok a pol svojej existencie vybudoval v našej obci pevné zázemie. Svedčí o tom nielen plné hľadisko na predstaveniach, ale aj účasť členov divadla na podujatí „Stankovské halušky“, kde sa súboru vďaka dobrej nálade a súdržnosti podarilo získať prvé miesto a hlavnú výhru, ktorou bola putovná varecha.

Všetci milovníci divadla alebo nádejné herecké posily majú v divadelnom súbore vždy dvere otvorené. V súčasnosti sa pripravujú ďalšie dve zaujímavé inscenácie. Priaznivci nášho malého divadelného súboru sa tak majú na čo tešiť.

text: Jana Petreková

foto: ShotPro, Ľubica Pasztorová

Poslaním divadla je zabaviť ľudí a nechať ich snívať

**Porozprávali sme sa s jednou
zo zakladateľiek divadla Ba-
jaja, režisérkou a herečkou
Stanislavou Luckou.**

**» Aká bola vaša motivácia na
obnovenie ochotníckeho di-
vadla?**

Divadlo je pre mňa najdokonalejšou formou umenia a najväčšou vášňou. Spolu so Zuzanou sme boli práve absolventky herectva, a keďže v Stankovanoch dlhú dobu žiadne divadlo nebolo, rozhodli sme sa ísť do toho.

» Čo je na tejto práci najťažšie a čo vás, naopak, najviac teší?

Najťažšie je zosúladiť všetkých hercov, zariadiť skúšky tak aby to každému vyhovovalo. A samozrejme veľmi náročná je aj celková príprava. Divadlo je veľký útvar, ktorý sa nedá skompletizovať za pár týždňov. Nacvičenie inscenácie v profesionálnom divadle trvá minimálne dva mesiace a viac, a samozrejme pracujú na tom intenzívne. My sme len ochotnícky súbor, je to len

naša vedľajšia práca, takže nemáme toľko priestoru na stretávanie sa, preto nám nacvičenie predstavenia trvá podstatne dlhšie.

Najúžasnejší moment je samozrejme premiéra a ďalšie reprízy. To, keď vidíme vysmiatých a umelecky obohatených ľudí odchádzajúcich z hľadiska. Hlavné poslanie divadla je ľudí zabaviť a nechať ich snívať.

» Určite, tak ako v každom tvorivom kolektíve, dochádza aj k „treniciam“, každý má svoje predstavy o stvárnení postáv. Ako to riešite?

S týmto sme zatiaľ problém nemali. Ako režisérka som ot-

vorená kreatívnym nápadom od našich hercov. Ak sa mi nápad páči, tak ho akceptujem, ak nie, hľadáme iné riešenie.

» Na čom v súčasnosti pracujete?

Snažíme sa prinášať inscenácie rôzneho štýlu a žánru. Najprv to bola ľudová téma, potom historická komédia štýlu Dell'arte. Teraz pracujeme na žánre francúzskej frašky Chytáčctvo majstra Pathelina. Naša druhá režisérka Zuzana Gallová momentálne pripravuje námet a scenár na film.

text: SZ